Reminiscenser från entomologiska ströftåg 1905.

Af **H. Nordenström.**

Under 1905 besökte jag ånyo Sydhalland — den fjärde på denna trakt tillbrakta sommaren; kvarter togs liksom de föregående åren i Östra Karup, men exkursionerna skedde denna gång hufvudsakligen på slättlandet norr om åsen och utmed hafsstranden (Laholmsbukten), som närmast hafvet utgöres af flacka sandreflar, här och där höjande sig till dyner. Omkring 100 meter från strandbrädden vidtager en äldre skyddsplantering af tall och björk. Strandremsan utanför skogen förefaller på försommaren helt steril, afsedt från ett gräsbälte af *Elymus* och *Psamma* jämte *Galium verum*, och af insektlif ser man åtminstone i början ej mycket, utom den i ovanligt stor mängd förekommande *Satyrus semele*, de i sandmarker vanliga Sphegiderna (bland hvilka ett ex. af den för mig hittills okända *Miscus campestris* (JUR.) ♀ och några nära vattenbrynet krypande *Coleoptera* (*Cercyon littorale*, *Saprinus metallicus* m. fl.).

En bland de ofvannämnda Gramineerna skymtande gulbandad *Ichneumon* ♂ föranledde mig emellertid att närmare undersöka detta gräsområde, som befanns innehålla ej så få arter parasitsteklar, af hvilka, med afseende på individantalet, *Chelonus* (med 4 arter) intog första rummet — detta släkte tycktes riktigt ha sin trefnad på de torra strandgräsen, någon annan Braconid anträffades icke, men däremot flera sällsynta arter af andra grupper, ss. *Hoplocryptus dubius* (TASCH.) ♂, enligt THOMSON sällsynt i Skånes barrskogar, *Paniscus testaceus* (HOLMGR.) ♂ (= *P. melanurus* THOMS.), *Meloboris littoralis* (HOLMGR.) ♀, *Lissonota argiola* (GRAV.) ♂, *L. parallela* (GRAV.) ♀, *Limerodes arctiventris* (BOIE) ♂ m. fl.

Den planterade skogen gaf ej mycket utbyte, björkskogen dock något mera, bl. a. *Mesoleius caligatus* (GRAV.) ♀ och *Scolobates auriculatus* (GRAV.) ♀ men på andra sidan skogen är en god fyndort vid Himmeslöf och stränderna af den här förbiflytande Stensån, bevuxna med en tät vegetation, till stor del *Baldingera* och *Urtica*; vid min första utflykt medio

juni sågs här den ståtliga *Amblyteles subsericans* (GRAV.) ♂ i stor mängd flygande bland de höga nässelsnåren, för tillfället rikligen besatta med *Vanessa*-larver; någon hona kunde jag aldrig finna, ehuru platsen besöktes många gånger; förmodligen uppehöllo de sig nära marken, där de i den täta och höga vegetationen svårligen kunde upptäckas. Efter en vecka försvunno dessa hanar helt plötsligt och visade sig ej mera i trakten under sommaren. Ungefär samtidigt anträffades vid stranden af nämnda å den tämligen sällsynta och vackert tecknade *Anisobas rebellis* (WESM.) ♀ (enligt THOMS. sälls. på sandmarker i Skåne), karakteriserad genom bildningen af *collum; Pachymerus puncticeps* (THOMS.) ♀, funnen vid Lund enl. THOMS. samt *Exetastes cinctipes* (RETZ.) ♀ (= *E. Tarsator* HOLMGR.), flygande öfver *Urtica*- och *Aegopodium*-bestånden; den är af THOMS. angifven ss. tämligen sällsynt; men enligt d:r NERÉNS anteckningar i stor mängd anträffad i hans trädgård i Skeninge 2—20 juli 1893 »flygande i ett kålland, där den sågs lägga sina ägg i larverna af *Pieris brassicæ*». Kort efter midsommaren fångades vid samma stränder af Stensån den, så vidt mig är bekant, *ej förut i Sverige iakttagna Hygrocryptus carnifex* (GRAV.) ♂, släktet utmärkande sig genom starka kloleder och klor, vidare *Stylocryptus senilis* (GRAV.) ♀ — ex. stämmer åtminstone med beskrifningen på «*Phygadeuon plagiator* (GRAV.), som enligt THOMS. kanske är honan till den af honom beskrifna *Stylocrypt. senilis* (GRAV.) ♂; ett ex. af denna hona förut funnen bland d:r NERÉNS *relicta* (obestämdt); *Mesoleius Pineti* (THOMS.) ♂♀, *Mesol. tenuiventris* (HOLMGR.) ♂, *Perilissus xanthopsanus* (GRAV.) ♂.

I de utmed åstranden belägna Himmeslöfs park och trädgård, där under 1904 en riklig fångst af parasitsteklar gjordes, is. på vinbärsbuskar, var i år nästan intet att finna. Landsvägsrenarna mellan Båstad och Karup med sin Umbellatvegetation voro vid denna tid och äfven i juli en god jaktmark, där bl. a. infångades *Eurylabus torvus* (WESM.) ♂♀, hanarna i flera ex., endast *en* hona (på *Aegopodium*), *Erromenus oelandicus* (HOLMGR.) ♀, *Exenterus* (*Ctenisc*us) *Dahlbomi* (HOLMGR.) ♂, *Limneria rufifemur* (THOMS.) ♂, *Canidia corvina* (THOMS.) ♂ (funnen i Lund och Nordtyskland enligt THOMS.), *Olesicampa patellana* (THOMS.) ♂, (sälls., vid Tore-

kov THOMS.), den vackert tecknade *Campoplex infestus* (FOERST.)♂. Då äfven allmännare arters förekomst under olika år kan ha sitt intresse, må i förbigående nämnas, att umbellatfaunan detta år framför allt representerades af *Meloboris crassicornis* (GRAV,)♂♀, som i stora massor befolkade dessa växter, sannolikt parasiterande på någon af de där äfven talrika Tenthredinerna. — På timotejvallar öster om Karups kyrka sågos vid midsommartiden talrikt de vackra hanarna af *Amblyteles fasciatorius* (FABR.) (honor 1904 i samma trakt), äfven tagen vid en utflykt på Skånesidan af åsen d. 20 juni; arten synes tillhöra södra Sverige. I de talrika trädgårdarna i Karup ej några märkligare fynd detta år, förutom *Hoplocryptus binotatulus* (THOMS.)♂, tagen på *Ampelopsis.* — Häckarna vid vägarna och stränderna af de många från åsen nedrinnande bäckarna gåfvo f. ö. det bästa utbytet. Af mera intressanta fynd annoterades: *Olesicampa radiella* (THOMS.)♂, uppe på åsen (funnen i Norrl., THOMS.), *Cymodusa antennator* (HOLMGR.)♂, på åsen omkr. 600 fot ö. h.. *Cymodusa cruentata* (GRAY.)♂, *Chorinæus funebris* (HOLMG.)♂♀ (enligt HOLMGR. funnen i Lappl.), *Dacnusa petiolata* (NEES)♂ (♂ enl. THOMS. sparsamt förek.), *Aspigonus abietis* (RATZ.)♀ (enl. THOMS. funnen på bokstammar vid Heby), *Zemiotes deceptor*) (WESM.) (sälls. i Sk., THOMS.), *Microgaster sticticus* (RUTHE)♂, *M. parvistriga* (THOMS.)♂ (funnen i Sk., THOMS.).

Förutom en utflykt på Skånesidan af åsen (Hjernarp & Förslöf) företogs äfven en till Kulla Gunnarstorp i Skåne, men vid tämligen ogynnsam väderlek; bland där anträffade märkas: *Paniscus testaceus* (HOLMGR.) (= *P. melanurus* (THOMS.)♀ (♂ som ofvan nämndt tagen vid hafsstr.), *Microplitis mediator* (HAL.)♂ (af THOMS. funnen vid Pålsjö), *Cremastus ad interruptor* (GRAV.)♂ — ofvannämnda tre fångade af min följeslagare på färden, herr konservator MUCHARDT, och välvilligt öfverlämnade.

Öfriga entomologiska utflykter under 1905 hafva, utom Linköpings omgifningar, hufvudsakligen berört Kindaorten i Ög. med de vackra trakterna vid sjöarna Rengen och Jernlunden; bland fynden kunna nämnas följande, under maj: *Leptocryptus claviger* (TASCH.)♂ på *Aegopodium*-blad, *Ichneumon caloscelis* (WESM.)♀ (vid Bjärka Säby), *Pimpla flavicornis* (THOMS)♂, vid d:o; under juni: *Cœnocryptus pubi-*

ventris (THOMS.)♀, vid Bjärka, så vidt mig bekant förut *ej funnen i Sverige*, *Tryphon compunctor* (GRAV.)♀, i trädg. i Linköping, *Polyblastus pratensis* (GRAV.)♂, vid Bjärka, *Holocremna errabunda* (GRAV.)♂♀, i trädg. i Link. på *Lonicera*, *Zele pallipes* (THOMS.)♂, i d:o. — På eftersommaren och hösten gjordes en god fångst på bladen af ekar, under aug. bl. a.: *Stenichneumon pictus* (GRAV.)♀, vid Bjärka, *Phæogenes scutellaris* (WESM.)♂, vid Sturefors, *Scopesus nigricollis* (GRAV.)♀, vid Bjärka, *Campoplex falcator* (FOERST.)♀ = *C. mixtus* (GRAV.), vid Sturefors, en stor vacker art, som försvarade sig med ett kraftigt styng af sin terebra; under sept.: *Diadromus troglodytes* (GRAV.)♂, vid Bjärka, *Acrotomus Xanthopus* (HOLMGR.)♀, vid Åtvidaberg (förut endast ♂♂ här anträffade), *Habrocryptus brachyurus* (GRAV.)♀, vid d:o, *Pimpla tricincta* (THOMS.)♀, vid Bjärka; under okt.: *Angitia* (*ad*) *vestigialis* (RATZ.)♂, vid Sturefors, alla dessa på ekar. — Under aug. och sept. gjordes f. ö. en god fångst i trädgårdar i Linköping på bladen af *Cornus sanguinea*, där parasitsteklarna med förbigående af nästan alla andra växter tycktes ha koncentrerat sig, så att ett 30-tal arter kunde samlas på ett par buskar, bl. a.: *Platylabus iridipennis* (GRAV.)♂, *Phæogenes limatus* (WESM.)♀, *Hemiteles* (*ad*) *rufulus* (THOMS.)♀, *Monoblastus lævigatus* (HOLMGR.)♀, *Megastylus* (*Helictus*) *mediator* (SCHIÖDTE)♀, *Zele ictericus* (NEES)♀ m. fl. Särskildt talrikt representerade på *Cornus*-buskarna voro arter af gruppen *Bassina* (*Tryphonidæ*) — antagligen parasiterande på larver, som där ha sitt tillhåll. Det kan förtjäna antecknas, att i slutet af sept., den ståtliga *Stenichneumon culpator* (SCHRANK) ♂♀, mest ♀♀, i stor mängd uppträdde på hagtornshäckar i Linköping — där jag dock aldrig kunde upptäcka deras värdlarver, samt att *Pimpla angens* (GRAV.)♀ så sent som d. 11 okt. togs på de gulnade bladen af *Symphoricarpus racemosus*. På tallstammar (vid manshöjd öfver marken) togs den 7 nov, *Barichneumon albicinctus* (GRAV.)♀ och på björkstammar vid stranden af sjön Rengen d. 11 nov. *Hemiteles gracilis* (THOMS.)♀, de båda sistnämnda visserligen ej ovanliga, men omnämnda såsom årets sista skörd.

Vid diagnosen af flera arter har äfven detta år värdefull hjälp lämnats mig af herr kand. A. ROMAN, Uppsala.